

Лидија ТАНУШЕВСКА

Филолошки факултет „Блаже Конески“

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје

lidkapol@yahoo.com

ПРЕВОДОТ НА ПОЛСКАТА ЛИТЕРАТУРА ВО МАКЕДОНИЈА

Апстракт: Овој текст претставува преглед на преведувачката дејност од полски јазик од нејзините почетоци до денес. Во него се образложени и опишани силуетите на постарите и на денешните преведувачи, мотивациите при изборот на книжевните дела, активностите што придонесуваат за популаризација на полската книжевност во македонската книжевна средина. Целта на статијата е да се оддаде почит на сите што посветено работеле на книжевен превод од полски јазик и да се сумира резултатот во постигнувањето на видливоста на една туѓа и не толку популарна книжевност во мала средина.

Клучни зборови: книжевен превод, полска литература, современа ситуација, причини, мотивација.

Со оглед на тоа што македонскиот стандарден јазик се оформува дури по Втората светска војна, може да се каже дека вистинската преведувачка дејност – а со самото тоа и можноста да се преведува полското книжевно творештво – се појавува токму тогаш. Тоа е период на создавање државност и во согласност со тоа, и на образување книжевност на својот јазик, како и на преводи од туѓи јазици. Блаже Конески, кодификатор на македонскиот стандарден јазик, истакнат поет и лингвист, декан на Филозофскиот факултет и универзитетски професор, преведувал, меѓу другото, и полска поезија: десет песни на Адам Мицкевич (познатата „Ода на младоста“), Јулиуш Словацки, Зигмунт Крашињски, Леополд Стаф, Кажимјеж Пшерва-Тетмајер и Јулијан Тувим¹. Како значаен славист, тој преведувал од различни словенски јазици, иако не е познато колку самиот навистина ги познавал тие јазици, па, веројатно се служел со преводи на други јазици, но и соработувал со преведувачи што го знаеле полскиот јазик. Така, на пример, се преведени „Кримските сонети“ на Адам Мицкевич, заедно со најистакнатите македонски поети во тоа време и тие се до ден-денес

¹Конески Б., 1967. „Полски поети“. Препеви, Култура, Скопје, стр. 115-128

неповторливи, прекрасни препеви. Покрај тоа, некаде во осумдесеттите години, излезна е како самиздат целата епска поема „Пан Тадеуш“ од Адам Мицкевич, во превод на Ташко Белчев, вработен на славистиката на тогашниот Филолошки факултет во Скопје.

Во југословенскиот период, од полски јазик преведувале, главно, претставници на т.н. деца бегалци и нивни наследници од времето на Граѓанската војна, кои биле згрижени од полската комунистичка власт и благодареејќи му на тоа, пораснале во Полска, се стекнале со образование на полски јазик и дури подоцна се преселиле во Македонија (Петре Наковски, Григори Поповски, Димче Билјановски, Танас Николовски и други). Меѓу нив особено се истакнува Петре Наковски, кој во тој период ги промовирал преводите на полската книжевност на македонски јазик. Неговите заслуги се несомнени бидејќи ги има преведено Адам Мицкевич, Стефан Жеромски, Чеслав Милош, Марија Домбровска, Тадеуш Ружевиц, Збигњев Херберт, Жежи Анджејевски, Болеслав Прус и многу други. Може да се каже дека ја прифаќал секоја понуда, без размислување за тешкотиите во преводот, сметајќи го преведувањето на полската книжевност како своја голема мисија. Првиот негов превод на т.н. убава литература што излегол на македонски јазик е „Мајката на Крулевци“ од Кажимјез Брандис².

Сепак, тоа е многу краток период за да се преведе целиот канон на полската литература. Не биле преведени, на пример, Бруно Шулиц, Витолд Гомбрович, Станислав Виткевич, „Трилогијата“ на Хенрик Шенкевич, расказите на Шенкевич и на Прус, на Стефан Грабињски, не бил преведен Густав Херлинг-Груѓински, Ципријан Норвид и многу други, објавени веќе во независна Македонија, по две илјадитата година. Очигледно е дека тогашните преведувачи биле под влијание на канонот наметнат од социјалистичката власт и не ја преведувале полската книжевност од подземниот или таен печат, забранетата книжевност, која, сепак, им била многу добро позната и на Полјаците и на светот, објавувана, главно, надвор од Полска.

Во деведесеттите години од минатиот век е комплетирана полонистичката екипа на Универзитетот „Кирил и Методиј“ и започнува со работење целосната полонистика како студиска програма. Во академската 2000/2001 г. по иницијатива на проф. д-р Милица Миркуловска настанува Полонистичката преведувачка лабораторија. Целта на работилницата беше да се поттикнат студентите да преведуваат и да ги објавуваат своите трудови. Во рамките на овој проект, под менторство на проф. Миркуловска беа издадени пет книшки со студентски преводи, меѓу кои: *Лејенди за сџариоџи Краков* од Јан Адамчевски (2002 г.), збирка преводи на фрагмен-

² Брандис, К. 1963, *Мајката на Крулевци* (прев. П. Накоски), Кочо Рацин, Скопје.

ти од современата полска проза, Олга Токарчук, Анджеј Сташук и Стефан Хвин, под наслов *Сон за недофайливиото месѝо* (2006 г.), делови од есеи на Збигњев Херберт под наслов *Свеѝ ѝрекрасен и ѝолку различен...* (2008 г.)³. Низ оваа лабораторија поминаа повеќе од двесте студенти и некои од нив станаа сериозни книжевни преведувачи. Дури подоцна, Милица Миркуловска и Лидија Танушевска ќе се зафатат со преведување на творештвото на Анджеј Сташук и на Олга Токарчук. Во 2025 г. авторката на овој труд ја освои престижната награда „Драги“ за најдобар превод во тековната година, токму со преводот на последниот роман на Олга Токарчук, *Емѝусион*. Со превод во рамките на наставата Танушевска се занимава и на часовите по практика на превод и од тие преводи неодамна настана „Малата антологија на полска поезија и проза“⁴, која се состои од 90 страници, во кои се опфатени 13 полски писатели и поети, со нивни стихови, два расказа и фрагменти од романи и книжевна репортажа. Од застапените автори: Норвид, Владислав Белза, Јулијан Тувим, Јан Бжехва, Елиза Ожешкова, Шимборска, Загајевски, Рафал Војачек, Маркин Швјетлицки, Јарослав Ивашкевич, Војќех Кучок, Олга Токарчук и Војќех Шмјеја. Од овие автори некои воопшто не биле дотогаш преведувани на македонски, а во антологијата се наоѓаат и досега непреведени творби на автори што биле преведувани, како и повторни преводи на веќе постојните. Така, на пример, Ожешкова дури неодамна беше преведена на македонски со книгата *Најѝосле, ѝубов*⁵, од Илија Трајковски, алумни на полонистиката во Скопје. Исто така, во 2023 г. излезе и превод на делото *Марѝа* на Ожешкова, од преведувач чија трага тешко се следи во добропознатите преведувачки кругови. Од прекрасните преводи на Илија Трајковски вреди да се спомене и *Човечка менаџерија* од Габриела Заполска⁶ и збирката раскази на Марија Конопницка, бидејќи тие се делови од канонот на полската литература што недостасуваа на македонски јазик.

Последниве триесетина години во македонскиот простор беа пресвртница за многу општествени дејности, меѓу кои и за хуманистиката. Со

³ *Леѝенди за сѝариоѝ Краков*, 2002; *Сон за недофайливиото месѝо* 2006; *Свеѝ ѝрекрасен и ѝолку различен...*, 2008, (прев. Полонистичка преведувачка лабораторија при Флф „Блаже Конески“, под менторство на проф. д-р М. Миркуловска), Сојуз на студенти на Филолошки факултет – Скопје.

⁴ *Мала анѝологија на ѝолската ѝроза и ѝоезија (елекѝиронски извор)/ ѝом I*, 2024, приредувач Фросина Милковска, текст во ПДФ формат, содржи 90 страници, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје, <https://flf.ukim.mk/wp-content/uploads/Mala-antologija-na-polskata-proza-i-poezija-Final.pdf> (пристапено на 21.11.2025)

⁵ Ожешкова, Е, 2018. *Најѝосле, ѝубов* (прев. И. Трајковски), Мартина, Скопје.

⁶ Заполска, Г, 2019, *Човечка менаџерија* (прев. И. Трајковски), Мартина, Скопје.

доаѓањето на капитализмот, настанаа многу приватни и мали издавачки куќи со различни амбиции и интереси. Независноста на државата доведе до зголемување на бројот книги издавани на македонски јазик, што значително го исполни јазот што постоеше во повоениот период, кога недостатокот на убава литература на македонски јазик се надоместуваше со литературата во превод на некој од другите јазици на југословенската заедница. Независноста на државата понуди шанса да се интензивира претставувањето на полската книжевност на македонскиот издавачки пазар. Како резултат на проектот „Полска и Македонија. Полската култура во Македонија“, кој го водеше Институтот за западна јужнословенска филологија на Варшавскиот универзитет, под раководство на професорот Кшиштоф Вроцлавски, во 2009 година беше објавена библиографија на преводите на полската книжевност на македонски јазик, од која може да се види дека од шеесеттите години на минатиот век до 2000 година, заедно со преводите од српскохрватски јазик како посреден, се преведени 36 дела на полски автори. Значителен раст на бројот на преведени полски дела на македонски јазик е за првпат забележан при крајот на 2013 година. Тогаш беше направен преглед на преведената литература од полски јазик. Истражувањата укажаа на тоа дека во текот на едвај пет години, односно од 2009 г. до декември 2013 г.⁷ излегле дваесет и пет полски книжевни дела преведени на македонски јазик. Во споредба со периодот од претходните пет години, може да се забележи дека во Република Македонија во текот на дваесет години, односно од 1988 г. до 2008 година, вкупно се објавени дваесет и пет преводи на дела од полски автори. Тоа означува раст од речиси четиритинетини отсто годишно. А, тоа, мора да се признае, е импозантен број на преводи на полската книжевност во македонската книжевна средина. Оваа тенденција, дури и поинтензивна, е забележлива до денес, што, се разбира, се поврзува со странските дотации за издавачките куќи и за преведувачите, кои, главно, ги доделува Книжевниот институт од Полска, но и други институции од Европската Унија, како, Креативна Европа, Традуки и сл.

Една од причините на таквиот раст на интересот за издавање полска книжевност се и владините проекти за превод на странска литература, како едициите *Нобеловци* и *Свезди на свейската книжевност* меѓу 2009 г. и 2015 г. Во тие комплекти за првпат беше објавен романот *Селани* на полскиот нобеловец Владислав Рејмонт, како и неговата *Комедијантика* во

⁷ Танушевска, Л. 2014, 25/5 – *Книжевниот превод од полски јазик како позитивен феномен во преведувачката дејност во ново време* в: Годишен зборник бр. 39-40, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“/Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје, s. 655-659.

2009 г.⁸. Надвор од овие проекти, малку подоцна излегоа и други истакнати дела од овој автор – *Вейшената земја* во превод на Филип Димевски⁹, како и *Бунџи* и *Вамџир* во превод на Звонко Димоски. Во овие два владини проекта се појавуваат и старите препеви на поезијата на Херберт, Милош и Шимборска, но и првиот дел на *Дневникот* од Витолд Гомбрович. Во овие проекти, сепак, не се вклучени „новите“ книжевни преведувачи од полски јазик – за сите преводи таму е заслужен Петре Накоски. Што се однесува до препеви на полска поезија, вреди да се спомене дека во еден од овие владини проекти – „Антологија на светската поезија“, во 2015 г.¹⁰ за првпат се објавени *Жалмије* на Јан Кохановски, во препев на Здравко Стаматоски, преведувач кој со години живее во Полска и се занимавал и со научно-наставна дејност на повеќе тамошни универзитети.

Овој раст ѝ се припишува, пред сè, на дејноста на приватните издаваштва заинтересирани за полската книжевност, особено на издавачката куќа „Бегемот“, чиј сопственик е и преведувач од полски на македонски јазик и алумни на полонистичката школа на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, Филип Димевски, кој во 2024 г. го доби и орденот „Златен крст“ од Претседателот на Република Полска, за заслуги во популаризацијата на полската книжевност во Македонија. Во таа пригода ѝ беше доделено одличје „Витешки крст“ и на преведувачката, авторката на овој текст. Се разбира, со објавување полски автори се занимаваат и други издаваштва, како „Или-или“, „Македонска реч“, „Антолог“, а во последно време и „Восток“, „Бата Пресс“, „Три“, „Готен“ и „Славица Либрис“.

Како што може да се види, во опсег од триесет години се пополнува празнината од дела што недостасувале од канонот на полската книжевност, но се преведувале и нови и популарни автори од полската книжевна сцена. Хенрик Шенкевич, на пример, беше присутен на македонскиот пазар само со стариот превод на *Кво вадис*, од 1971 г., но до 2014 г. на македонски јазик се преведени пет негови дела. Неговите реалистички новели и раскази беа преведени од двајца преведувачи и претставуваат интересен материјал за анализа од гледна точка на теоријата на преведувањето. Едниот превод на македонски е наречен *Избрани раскази*, издаден во рамките на владиниот проект „Нобеловци“, а другиот, *Скици нацртани со јајлен* – авторите на преводите се Милица Миркуловска и Филип Димевски. Од познатите историски романи на Шенкевич за првпат на македонски, од

⁸ Рејмонт, В. 2014, *Селани* (прев. П. Наковски), Конгресен сервисен центар, Макавеј, Скопје; Рејмонт, В. 2009, *Комедијантика* (прев. П. Наковски), Микена, Битола.

⁹ Рејмонт, В. 2019, *Вейшената земја* (прев. Ф. Димевски), Бегемот, Скопје.

¹⁰ *Антологија на светската поезија* Том III, 2015, Арс Ламина, Скопје, стр. 216-225.

Филип Димовски беше преведен романот *Крстѝносноциѝе*, а по трет пат се појави *Кво вадис* во нов превод на Слободан Крстевски. Еден од двата современи романа на нобеловецот, *Без доѝма*, во превод на Танушевска за првпат се појави во Македонија. Земајќи предвид дека 2014 година беше годината на Хенрик Шенкевич, може да се каже дека преведувачите му оддадоа почит на овој полски, но и светски великан. Сепак, недостасува неговата најпозната „Трилогија“, и тој потфат го презеде Филип Димевски. издавајќи го првиот дел, *Со оѝан и со меч* во 2018 г.¹¹, а во финална фаза е и преводот на *Поѝоѝ*.

Исто така, беше преведен и избор на новели на Ципријан Камил Норвид и раскази на Славомир Мрожек. Ниеден од овие двајца автори претходно не бил преведуван на македонски, со исклучок на некои драми на Мрожек за потребите на театарските претстави. Впрочем, во 2025 г. Филип Димевски ја добива и наградата „Еуродрaм“ за најдобар превод на драмски дела, токму од Славомир Мрожек.

Во текот на последниве триесетина години интензивно се преведуваат полските претставници на авангардата, кои се носители на новиот книжевен израз, новите форми на пишување, стилови и идеи што важат до денес. До втората деценија на 21 век беа преведени само фрагменти од есеите и романите на Станислав Игнаци Виткевич, но во 2011 г. за првпат беше објавен романот *Збоѝување со есенѝа* во превод на Анета Тодевска, алумни на скопската полонистика. Во 2016 г. во издание на „Бегемот“ излегуваат двата тома на романот *Ненасиѝносноѝ* од Виткаци, во превод на Филип Димовски, а, исто така, за првпат и комплетно издание на збирките раскази на Бруно Шулц *Продавнициѝе со боја на цимей/ Санаѝјориумоѝ во знакоѝ на клейсиграѝа*, кои ќе доживеат и второ поправено издание со овој издавач во 2023 г.¹². Исто така, излегуваат и есеите, писмата и графиките на Шулц под наслов *Миѝизација на реалноста*, во истата издавачка кука и во превод на Лидија Танушевска.

Витолд Гомбрович, чии дела дотогаш беа преведени само во фрагменти по книжевни списанија, во текот на ова триесетлетие, исто така, беше интензивно преведуван. Минатата година се заокружи целиот потфат со преводот на неговото прозно творештво, благодарение на пожртвуваноста на преведувачот Филип Димевски и издаваштвото „Бегемот“. Луксузното издание на целокупниот прозен опус на Гомбрович е насловен

¹¹Шенкевич, Х. 2018, *Со оѝан и со меч* (прев. Ф. Димевски), Бегемот, Скопје.

¹²Шулц, Б. 2023, *Продавнициѝе со боја на цимей/ Санаѝјориумоѝ во знакоѝ на клейсиграѝа* (прев. Л. Танушевска), Бегемот, Скопје.

*Маскарада*¹³, а ги содржи романите *Фердигурке*, *Космос*, *Трансатлантиски*, *Порнографија*, збирката *Бакај и други раскази* и целиот *Дневник*. Претходно беше преведен само *Порнографија* во 1991 г. од страна на Дејан Геговски, алумни на полонистиката за кого ова е единствениот превод до сега. Исто така, веќе беше споменат и *Дневникот* во превод на Петре Накоски во изданијата на владиниот проект.

Од 2016 г., по иницијатива на издавачката куќа „Антолог“ и преведувачката Милица Миркуловска, започнува проектот „100 години од раѓањето на Станислав Лем“, кој се заокружува во 2020 г. Во овој релативно кус период излегоа пет преводи на дела на Станислав Лем. Се појави нов превод на веќе преведениот *Соларис* од Григори Поповски, а *Киберџага*, *Едем* и *Нейобедлив* (веројатно за првпат преведен непосредно од полски јазик), *Гласот на јосифоварот* и *Светиот сјореј Лем* (издание со афоризми и искази на Лем) беа објавени за првпат во Македонија. Проектот за превод на делата на Лем е огромен придонес во промоцијата на полската книжевност во Македонија и важен настан на македонската книжевна сцена. Професорката Анчевски, поранешно Миркуловска, му посвети една цела академска година на овој великан, правејќи различни настани онлајн, бидејќи годишнината од неговото раѓање се совпадна, токму, со времето на пандемијата. Оваа годишнина се одбележа и на еден од најголемите книжевни фестивали во Македонија, Букстар, со разговор на специјалисти за творештвото на Лем.

Во 2014 г. за првпат на македонски јазик излегува Ришард Капушкински. Издадено е неговото дело *Имџеријата*, а малку подоцна излегува и неговото дело *Ушtie еден ден живој*. За преводот на *Имџеријата* Фондацијата „Ришард Капушкински“ ѝ доделува награда на Лидија Танушевска за појавување на неговите дела на нов јазик. Вклучително со овој превод, македонскиот јазик станува триесет и деветтиот јазик на кој е преведено творештвото на големиот маг на книжевната репортажа.

Со првиот превод на Капушкински започнува и интересот за полската книжевна репортажа во Македонија. Покрај Војкех Јагелски, современик на Ришард Капушкински, се преведоа и дела на понови современи полски репортери, како Мариуш Шчигел, Агата Тушинска, Камил Балук, Дионисиос Стурис, Витолд Шабловски и Малгожата Рејмер. Издавачката куќа „Славица Либрис“, која настана во 2019 година, се одлучи за цела едиција на полската книжевна репортажа, па, секоја година под нејзино уредништо излегува по една полска книжевна репортажа. Голем дел од

¹³Гомбрович, В. 2024, *Маскарада* (прев. Ф. Димевски), Бегемот, Скопје.

издадените полски репортери веќе биле и гости во Скопје, на промоции на свои дела организирани од издавачките куќи или од факултетот, со поддршка на Амбасадата на Република Полска во Скопје. Последниот ваков настан беше гостувањето на Мариуш Шчигел, Камил Балук и Малгожата Рејмер на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, во ноември 2025 г., со мастер-клас и репортерски работилници за студенти и други заинтересирани.

Многу често, при изборот на полските писатели и дела, критериумот на издавачите се добиените европски и полски награди. Од полските награди, се чини, дека најважна е наградата „Нике“. Па, така, на почетокот на 21 век, еден од најважните преведувачки потфати беше *Ѓубре* на Војкех Кучок¹⁴, кој го презедоа Филип Димевски и Наталија Лукомска, како и *Мраз* на Јацек Дукај¹⁵, исто така, во превод на Филип Димевски, *Бело-црвен свет* на Дорота Масловска¹⁶ во превод на Слободан Крстевски, *Булевар на независноста* на Кшиштоф Варга¹⁷ во превод на Милица Миркуловска, *Лубиево* на Михал Витковски¹⁸ во превод на Звонко Димоски, *Морфиум* на Шчепан Твардох¹⁹ во превод на Илија Трајковски, *Песочната ѝланина* и *Темно, речиси ноќ* на Јоана Батор²⁰ во превод на Анета Тодевска, *Рѝа* на Јакуб Малецки²¹ во превод на Илија Трајковски, и сл. Сите преведувачи произлегуваат од полонистичките клупи на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ (Илија Трајковски за фрагмент од романот ја добива втората награда на престижниот конкурс „Вавилон“ за млади преведувачи), а авторите се еминентни појави во најновата полска книжевност.

Во врска со наградите, тука заслужува да се спомене и полската поезија во превод на македонски јазик. Полскиот поет Адам Загајевски стана лауреат на наградата „Златен венец“ на фестивалот „Струшки вечери на поезијата“ во 2018 г., па, по тој повод излезе посебно издание со превод на речиси целокупното негово творештво, во препев на Звонко Димоски. Исто така, објавувањето на поетски збирки на полски автори се должи и на соработката на „Струшките вечери на поезијата“ со поетската платформа

¹⁴Кучок, В., 2010. *Ѓубре* (прев. Н. Лукомска и Ф. Димевски), Македонска реч, Скопје

¹⁵Дукај, Ј. 2013. *Мраз* (прев. Ф. Димевски), Бегемот, Скопје

¹⁶Масловска, Д. 2014, *Бело-црвен свет* (прев. С. Крстевски), Три, Скопје.

¹⁷Варга, К. 2013, *Булевар на независноста* (прев. М. Миркуловска), Антолог, Скопје

¹⁸Витковски, М. 2015, *Лубиево* (прев. З. Димоски), Арс Ламина, Скопје.

¹⁹Твардох, Ш., 2016, *Морфиум* (прев. И. Трајковски), Бегемот, Скопје.

²⁰Батор, Ј. 2013, *Песочна ѝланина* (прев. Анета Тодевска), Македонска реч, Скопје.

Батор, Ј. 2015, *Темно, речиси ноќ* (прев. Анета Сапета), Македонска реч, Скопје.

²¹Малецки, Ј. 2021, *Рѝа* (прев. И. Трајковски), Мартина, Скопје.

„Версополис“, при што секоја година се издаваат препеви на други полски поети, учесници на фестивалот. На тој начин се објавени стиховите на Ричард Криницки, Кристина Домбровска, Гжегож Квјатковски и др.

Во еден период од овие триесетина години, мошне популарни беа и криминалистичките романи, па, беа преведени по неколку дела од Марек Крајевски и Зигмунт Милошевски, кои важат за репрезентативни претставници на овој жанр, кои ја подигнаа уметничката вредност на оваа популарна книжевност.

Во преводите на македонски јазик се појавуваат и дела што се навраќаат на компликуваните полско-еврејски релации, па, така, во овој период се сместуваат и Анджеј Барт, Пјотр Пажињски, Миколај Гринберг, како и веќе споменатата Агата Тушињска.

Во последно време македонските издавачи добиваат и голема финансиска поддршка за преводи на дела за деца и младинци и се појавуваат преводи на многу полски автори од овој жанр, како, на пример: Малгожата Гутовска-Адамќик, Марќин Шчигелски, Дорота Тераковска, Роксана Анджејевска-Врубел, Гжегож Касдепке и др.

Се разбира, овој труд не го опфаќа целосниот список на преведени дела, туку само дава една поширока слика за обемот на преведувачката дејност во однос на полската книжевност и на нејзиниот подем во годините на постсоцијализмот.

Користена литература:

- Анџологија на свештиската поезија* Том III, 2015, Арс Ламина, Скопје, стр. 216-225.
- Батор, Ј. 2013, *Песочна џланина* (прев. Анета Тодевска), Македонска реч, Скопје.
- Батор, Ј. 2015, *Темно, речиси нок* (прев. Анета Сапета), Македонска реч, Скопје.
- Брандис, К. 1963, *Мајката на Крулевци* (прев. П. Накоски), Кочо Рацин, Скопје.
- Варга, К. 2013, *Булевар на независноста* (прев. М. Миркуловска), Антолог, Скопје
- Витковски, М. 2015, *Лубиево* (прев. З. Димоски), Арс Ламина, Скопје.
- Гомбрович, В. 2024, *Маскарада* (прев. Ф. Димевски), Бегемот, Скопје.
- Дукај, Ј. 2013. *Мраз* (прев. Ф. Димевски), Бегемот, Скопје.

- Заполска, Г. 2019, *Човечка менаџерија* (прев. И. Трајковски), Мартина, Скопје.
- Конески Б., 1967. „Полски поети Препеви, Култура, Скопје, стр. 115-128.
- Кучок, В., 2010. *Ѓубре* (прев. Н. Лукомска и Ф. Димевски), Македонска реч, Скопје.
- Леџенди за сѝтариоѝ Краков*, 2002(прев. Полонистичка преведувачка лабораторија при Флф „Блаже Конески“, под менторство на проф. д-р М. Миркуловска), Сојуз на студенти на Филолошки факултет – Скопје.
- Мала антѝологија на ѝолската проза и ѝоезија (електѝронски извор)/ ѝом I*, 2024, приредувач Фросина Милковска, текст во ПДФ формат, содржи 90 страници, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје, <https://flf.ukim.mk/wp-content/uploads/Mala-antologija-na-polskata-proza-i-poezija-Final.pdf> (пристапено на 21.11.2025).
- Малецки, Ј. 2021, *Рџа* (прев. И. Трајковски), Мартина, Скопје.
- Масловска, Д. 2014, *Бело-црвен светѝ* (прев. С. Крстевски), Три, Скопје.
- Ожешкова, Е. 2018. *Најѝосле, љубов* (прев. И. Трајковски), Мартина, Скопје.
- Рејмонт, В. 2009, *Комедијанѝка* (прев. П. Наковски), Микена, Битола.
- Рејмонт, В. 2014, *Селани* (прев. П. Наковски), Конгресен сервисен центар, Макавеј, Скопје.
- Рејмонт, В. 2019, *Ветѝената земја* (прев. Ф. Димевски), Бегемот, Скопје.
- Сон за недофайѝливото месѝо* 2006; (прев. Полонистичка преведувачка лабораторија при Флф „Блаже Конески“, под менторство на проф. д-р М. Миркуловска), Сојуз на студенти на Филолошки факултет – Скопје.
- Светѝ ѝрекрасен и ѝолку различен...*, 2008, (прев. Полонистичка преведувачка лабораторија при Флф „Блаже Конески“, под менторство на проф. д-р М. Миркуловска), Сојуз на студенти на Филолошки факултет – Скопје.
- Танушевска, Ј. 2014, 25/5 – *Книжевниот ѝревод оѝ ѝолски јазик како ѝозиѝивен феномен во ѝреведувачката дејносѝ во ѝоново време* w: Годишен зборник бр.39-40, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“/Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје, s. 655-659.
- Твардох, Ш., 2016, *Морфиум* (прев. И. Трајковски), Бегемот, Скопје.
- Шенкевич, Х. 2018, *Со оѝан и со меч* (прев. Ф. Димевски), Бегемот, Скопје.
- Шулц, Б. 2023, *Продавниѝте со боја на циметѝ/ Санѝториумот во знакотѝ на клейсиората* (прев. Ј. Танушевска), Бегемот, Скопје.

Lidija TANUSHEVSKA

TRANSLATION OF POLISH LITERATURE IN MACEDONIA

Summary

This text presents an overview of translation activity from Polish from its beginnings to the present day. It explains and describes the profiles of earlier and contemporary translators, the motivations behind the selection of literary works, and the activities that contribute to the popularization of Polish literature within the Macedonian literary environment. The aim of the article is to pay tribute to all those who have worked with dedication on literary translation from Polish and to summarize the achievements in making a foreign and not particularly popular literature visible within a relatively small cultural setting.

Keywords: literary translation, Polish literature, contemporary situation, reasons, motivation..